

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

15 päivänä marraskuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Asetus (EU) N:o 1215/2012 – Tuomioistuimen toimivalta siviili- ja kauppaoikeuden alalla – Soveltamisala – 1 artiklan 1 kohta – Siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsite – Jäsenvaltion liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat – Yksityisen sektorin osallistuminen kyseisen valtion valtionvelan uudelleenjärjestelyyn – Lainaehtojen yksipuolinen ja taannehtiva muuttaminen – Yhteistoimintalausekkeet – Kanne, jonka kyseisten joukkovelkakirjojen haltijoina olevat yksityiset velkojat ovat luonnollisina henkilöinä nostaneet mainittua valtiota vastaan – Valtion vastuu teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä

Asiassa C-308/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Oberster Gerichtshof (ylin tuomioistuin, Itävalta) on esittänyt 25.4.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.5.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Helleenien tasavalta

vastaan

Leo Kuhn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: varapresidentti R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), joka hoitaa ensimmäisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J.-C. Bonichot, E. Regan, C. G. Fernlund ja S. Rodin,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Illéssy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 19.4.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Helleenien tasavalta, edustajanaan K. Kitzberger, Rechtsanwältin,
- Leo Kuhn, edustajanaan M. Brand, Rechtsanwalt,
- Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Boskovits, S. Charitaki, M. Vlassi ja S. Papaioannou,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan P. Pucciariello, avvocato dello Stato,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ja P. Lacerda,
- Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja M. Heller,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.7.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1) 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Helleenien tasavalta ja toisaalta Leo Kuhn ja joka koskee vaatimusta kyseisen jäsenvaltion liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjojen lainaehto- ja vahingonkorvausta niiden täyttämättä jättämisen vuoksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

EVM-sopimus

- 3 Brysselissä (Belgia) tehtiin 2.2.2012 Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Viron tasavallan, Irlannin, Helleenien tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Italian tasavallan, Kyproksen tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Maltaan, Alankomaiden kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Portugalin tasavallan, Slovenian tasavallan, Slovakian tasavallan ja Suomen tasavallan välillä sopimus Euroopan vakausmekanismin perustamisesta (jäljempänä EVM-sopimus). Kyseisen sopimuksen 12 artiklan 3 kohdassa määrätään, että kaikkiin uusiin euroalueen valtion joukkovelkakirjoihin, joiden laina-aika on pitempi kuin yksi vuosi, sisällytetään 1.1.2013 alkaen yhteistoimintalausekkeet tavalla, jolla varmistetaan, että niiden oikeusvaikutus on samanlainen.

Unionin oikeus

- 4 Asetuksen N:o 1215/2012 johdanto-osan 4, 15 ja 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(4) Eräät tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista koskevien kansallisten sääntöjen väliset erot vaikeuttavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja varmistaa, että jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin, ovat välttämättömiä.

– –

- (15) Tuomioistuimen toimivaltaa koskevien sääntöjen ennustettavuuden olisi oltava hyvä, ja niiden olisi perustuttava periaatteeseen, jonka mukaan toimivaltainen tuomioistuin määräytyy pääsääntöisesti vastaajan kotipaikan perusteella. Vastaajan kotipaikan tuomioistuimen olisi aina oltava toimivaltainen, lukuun ottamatta joitakin tarkoin rajattuja tapauksia, joissa riita-asian kohteen tai osapuolten sopimusvapauden vuoksi jokin muu liittymäperuste on oikeutettu. Oikeushenkilöiden kotipaikka olisi määriteltävä itsenäisesti yhteisten sääntöjen avoimuuden lisäämiseksi ja toimivaltaristiriitojen välttämiseksi.

(16) Moitteettoman lainkäytön helpottamiseksi tai tuomioistuimen ja riita-asian läheisen liittymän vuoksi olisi oltava vaihtoehtoisia toimivaltaperusteita vastaajan kotipaikan mukaan määräytyvän toimivaltaperusteen lisäksi. Läheisellä liittymällä olisi taattava oikeusvarmuus ja vältettävä mahdollisuus siitä, että vastaaja haastetaan sellaisen jäsenvaltion tuomioistuimeen, johon hän ei kohtuudella ole voinut odottaa joutuvansa. Tämä on tärkeää erityisesti silloin, kun riita-asia koskee sopimukseen perustumattomia velvoitteita, jotka johtuvat yksityisyyden tai henkilöön liittyvien oikeuksien loukkauksesta, esimerkiksi kunnianloukkauksesta.”

5 Kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, riippumatta siitä, millaisessa tuomioistuimessa niitä käsitellään. Sitä ei erityisesti sovelleta vero- tai tulliasioihin eikä hallinto-oikeudellisiin asioihin eikä valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (*acta iure imperii*).”

6 Mainitun asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kanne sellaista henkilöä vastaan, jolla on kotipaikka jäsenvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon jäsenvaltion tuomioistuimessa, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu.”

7 Saman asetuksen 7 artiklan 1 alakohdan a alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisessa jäsenvaltiossa

1) a) sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kanteen perusteena oleva velvoite on täytetty tai täytettävä.”

Kreikan oikeus

8 Ennakkoratkaisupyynnön mukaan Kreikan keskuspankin arvo-osuusjärjestelmä käsittää kunkin Kreikan keskuspankin pääjohtajan hyväksymän järjestelmään osallistuvan nimissä avatut tilit.

9 Lain 2198/1994 6 §:n 2 momentin nojalla Kreikan keskuspankin arvo-osuusjärjestelmään osallistuvat voivat antaa kolmansille sijoittajille oikeuksia lainojen osalta, mutta tällaisella oikeustoimella on vaikutuksia ainoastaan osapuolten välillä ja se nimenomaisesti ei vaikuta mitenkään Helleenien tasavallan eduksi tai vahingoksi.

10 Kyseisen lain 6 §:n 4 momentissa säädetään, että laina siirretään kyseiseen järjestelmään osallistuvan tilille hyvityksenä.

11 Säännöksistä, joilla muutetaan Kreikan valtion liikkeeseen laskemia tai takaamia arvopapereita niiden haltijoiden suostumuksella, 23.2.2012 annetussa laissa nro 4050/2012 (FEK A' 36/23.2.2012) säädetään lisäksi, että tiettyjen Kreikan valtion joukkovelkakirjojen haltijat saavat lainojen ”uudelleenjärjestelyä” koskevan tarjouksen, jossa Kreikan valtio kehottaa heitä päättämään, hyväksyvätkö he kyseisessä tarjouksessa tarkoitettujen kelpoisuusvaatimukset täyttävien arvopapereiden muuttamisen.

12 Kyseisen lain 1 §:n 4 momentin mukaan kyseisten arvopapereiden muuttaminen edellyttää päätösvaltaisuutta, joka vastaa 50:tä prosenttia kyseessä olevien joukkovelkakirjojen kokonaiskannasta, sekä sellaisen määräänemistön suostumusta, joka edustaa kahta kolmasosaa pääomasta.

- 13 Mainitun lain 1 §:n 9 momentissa säädetään lisäksi sellaisen ”uudelleenjärjestelyä” koskevan lausekkeen eli ”yhteistoimintalausekkeen” (CAC, collective action clause) käyttöönotosta, jolla alkuperäisiä lainaehdotuksia voidaan muuttaa jäljellä olevaa pääomaa vastaavalla määräenemmistöllä tehdyin päätöksin, joita sovelletaan myös vähemmistöosakkaisiin.
- 14 Kyseisen säännöksen mukaan joukkovelkakirjojen haltijoiden päätöstä hyväksyä tai hylätä Kreikan valtion tekemä uudelleenjärjestelytarjous sovelletaan erga omnes, se sitoo kaikkia asianomaisia joukkovelkakirjojen velkojia ja sillä kumotaan kaikki mahdolliset vastakkaiset yleiset tai erityiset lait, hallintopäätökset ja sopimukset.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 15 Kuhn, jonka kotipaikka on Wien (Itävalta), osti tarkemmin määrittelemättömänä ajankohtana ennen vuotta 2011 Itävaltaan sijoittautuneen talletuspankin kautta Helleenien tasavallan liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja, joiden nimellisarvo oli 35 000 euroa ja joihin sovellettiin Kreikan oikeutta ja joilla käytiin Ateenan (Kreikka) pörssissä kauppaa ”arvo-osuuksina” eli jotka toisin sanoen ovat valtionvelan rekisteriin kirjattuja velkoja. Kyseiset arvo-osuudet rekisteröitiin Kreikan keskuspankin arvo-osuusjärjestelmään.
- 16 Nämä joukkovelkakirjat, jotka erääntyvät 20.2.2012, kirjattiin talletuspankin arvopaperitilille, jonka omistaja Kuhn on. Kyse on haltija-arvopapereista, jotka lainaehdotusten mukaisesti antavat oikeuden lainan pääoman maksamiseen erääntymishetkellä ja korkojen maksamiseen.
- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, ettei Kuhnin ja Helleenien tasavallan välillä ole minkäänlaista sopimussuhdetta.
- 18 Kyseisen tuomioistuimen mukaan sekä lain nro 2198/1994 säännöksistä että kyseessä olevia joukkovelkakirjoja koskevista ehdoista ilmenee, että kyseiseen Kreikan keskuspankin arvo-osuusjärjestelmään osallistuvista tuli ensin kyseisten valtion joukkovelkakirjojen haltijoita ja velkojia, ja velkakirjasaatavat kirjattiin heidän tililleen hyvityksenä, siten, että he voivat antaa niihin liittyviä oikeuksia kolmansille sijoittajille ja tällaisella oikeuksien luovuttamisesta koskevalla oikeustoimella on kuitenkin vaikutuksia ainoastaan osapuolten välillä siten, että kaikki mahdolliset vaikutukset Helleenien tasavallan hyväksi tai vahingoksi on nimenomaisesti suljettu pois.
- 19 Lain nro 4050/2012 antamisen jälkeen Helleenien tasavalta muunsi Kuhnin ostamia joukkovelkakirjoja vaihtamalla ne uusiin valtion joukkovelkakirjoihin, joiden nimellisarvo oli pienempi.
- 20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että Kuhnin mukaan Helleenien tasavalta maksoi kyseiseen muuntamispäivään asti korkoja hänen nimissään avatulle Itävaltaan sijoittautuneen pankin tilille. Mainittu tuomioistuin täsmentää, että Kuhn on myynyt tällä tavoin muunnetut joukkovelkakirjat 7 831,58 eurolla, joten hänelle aiheutuneen vahingon määrä on 28 673,42 euroa, joka vastaa joukkovelkakirjojen nimellisarvoa erääntymispäivänä 20.2.2012 korkoineen ja kuluineen.
- 21 Kuhn nosti Landesgericht für Zivilrechtssachen Wienissä (siviilioikeusasioita käsittelevä Wienin osavaltion tuomioistuin, Itävalta) Helleenien tasavaltaa vastaan kanteen, jossa hän vaati kyseessä olevien joukkovelkakirjojen alkuperäisten ehtojen täyttämistä tai vahingonkorvausta niiden täyttämättä jättämisen vuoksi.
- 22 Mainittu tuomioistuin totesi 8.1.2016 tekemässään päätöksessä, ettei sillä ole kansainvälistä toimivaltaa käsitellä tätä kannetta.

- 23 Kyseisestä päätöksestä valitettiin Oberlandesgericht Wieniin (Wienin osavaltion ylioikeus, Itävalta), joka 25.2.2016 tekemällään päätöksellä hylkäsi Itävallan tuomioistuinten toimivallan puuttumista koskevan oikeudenkäyntiväitteen sillä perusteella, että Kuhnin vaatimus ei perustunut Kreikan lainsäädäntötoimeen vaan kyseessä olevien valtion joukkovelkakirjojen alkuperäisiin ehtoihin ja että toimivaltainen tuomioistuin määritetään Kreikan oikeuden perusteella, joten se on käsiteltävässä asiassa velkojan asuinpaikan tuomioistuin eli sen paikan tuomioistuin, jossa rahamääräinen velka oli maksettava.
- 24 Helleenien tasavalta teki Oberster Gerichtshofiin (ylin tuomioistuin, Itävalta) ylimääräisen Revision-valituksen kyseisestä päätöksestä.
- 25 Mainittu tuomioistuin toteaa, että siltä osin kuin Kuhn vaatii Helleenien tasavaltaa täyttämään kyseessä olevien valtion joukkovelkakirjojen lainaehdoja, hän viittaa perustellusti hänen eli valtion joukkovelkakirjojen ostajan ja Helleenien tasavallan eli kyseisten joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskijan väliseen väitettyyn oikeussuhteeseen, joten lähtökohdaksi on otettava asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan mukainen sopimusperusteinen ”toissijainen” oikeus.
- 26 Oberster Gerichtshof on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko asetuksen [N:o 1215/2012] 7 artiklan 1 alakohdan a alakohtaa tulkittava siten,

- että kyseisessä säännöksessä tarkoitettu velvoitteen täyttämisaika määräytyy ensimmäisen kerran tehdyn sopimuksen perusteella myös silloin, kun – kuten käsiteltävässä asiassa – saatava on siirtynyt sopimuksen perusteella useita kertoja
- että silloin, kun esitetään vaatimus käsiteltävässä asiassa Helleenien tasavallan liikkeeseen laskeman kaltaisen valtion joukkovelkakirjalainan ehtojen noudattamisesta ja vaaditaan vahingonkorvausta tämän vaateen täyttämättä jättämisen vuoksi, perusteen tosiasialliselle velvoitteen täyttämisaikalle muodostaa jo tästä valtion joukkovelkakirjalainasta eräänntyvien korkojen maksaminen kansallisen arvopaperitilin omistajan tilille
- että se seikka, että ensimmäisen kerran tehty sopimus muodosti [mainitussa säännöksessä] tarkoitetun oikeudellisen täyttämisaikan, on esteenä sille, että sopimuksen myöhemmän tosiasiallisen täyttämisen katsotaan olevan perusteena – toiselle – kyseisessä säännöksessä tarkoitetulle täyttämisaikalle?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasiassa ja jossa henkilö on talletuspankin välityksellä hankkinut jäsenvaltion liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja, asetuksen N:o 1215/2012 7 artiklan 1 alakohdan a alakohtaa tulkittava siten, että ”kanteen perusteena olevan velvoitteen täyttämisaika” määräytyy mainittujen joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskun aikaisten lainaehtojen mukaan, vai siten, että se määräytyy lainaehtojen, kuten korkojen maksamisen, tosiasiallisen täyttämisaikan mukaan.
- 28 Helleenien tasavalta ja Kreikan ja Italian hallitukset väittävät, ettei pääasia ole asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu siviili- ja kauppaoikeudellinen asia, koska se koskee jäsenvaltion suvereenia oikeutta antaa lainsäädäntöä valtionvelkansa uudelleen järjestelemiseksi.
- 29 Näin ollen on aluksi määritettävä, voidaanko pääasian kaltaisen riita-asian katsoa olevan mainitussa 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu siviili- ja kauppaoikeudellinen asia.

- 30 Kyseisen säännöksen mukaan asetusta N:o 1215/2012 ei sovelleta muun muassa ”valtion vastuuseen teoista ja laiminlyönneistä, jotka on tehty julkista valtaa käytettäessä (*acta iure imperii*)”.
- 31 Siltä osin kuin asetuksella N:o 1215/2012 kumotaan ja korvataan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 44/2001 (EUVL 2001, L 12, s. 1), on muistettava, että unionin tuomioistuimen viimeksi mainitun asetuksen säännöksistä esittämä tulkinta pätee myös asetuksen N:o 1215/2012 osalta, mikäli näiden molempien unionin oikeuden säännösten voidaan katsoa vastaavan toisiaan (tuomio 16.11.2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, 26 kohta ja tuomio 9.3.2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, 31 kohta).
- 32 Asia on näin siltä osin kuin on kyse asetuksen N:o 44/2001 1 artiklan 1 kohdasta ja asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdasta, joilla rajataan kyseisten asetusten soveltamisala ”siviili- ja kauppaoikeudellisiin asioihin” määrittelemättä kuitenkaan kyseisen käsitteen – jonka osalta unionin tuomioistuin on katsonut, että sitä on pidettävä itsenäisenä käsitteenä, jonka tulkinnassa on käytettävä perustana kyseisten asetusten tavoitteita ja järjestelmää sekä niitä yleisiä periaatteita, jotka ilmenevät kansallisten oikeusjärjestysten muodostamasta kokonaisuudesta (tuomio 11.6.2015, Fahnenbrock ym., C-226/13, C-245/13 ja C-247/13, EU:C:2015:383, 35 kohta ja tuomio 9.3.2017, Pula Parking, C-551/15, EU:C:2017:193, 33 kohta) – sisältöä ja ulottuvuutta.
- 33 Tämä tulkinta johtaa siihen, että tiettyjä kanteita tai tuomioistuinten ratkaisuja on pidettävä asetuksen N:o 1215/2012 soveltamisalan ulkopuolelle jäävinä joko oikeusriidan asianosaisten välisten oikeussuhteiden laatua tai oikeusriidan kohdetta luonnehtivien tekijöiden vuoksi (tuomio 15.2.2007, Lechouritou ym., C-292/05, EU:C:2007:102, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 34 Unionin tuomioistuin on näin ollen todennut, että vaikka tietyt viranomaisen ja yksityisen väliset oikeusriidat saattavatkin kuulua kyseisen asetuksen soveltamisalaan, näin ei ole viranomaisen käyttäessä julkista valtaa (tuomio 15.2.2007, Lechouritou ym., C-292/05, EU:C:2007:102, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 35 Asia on näin muun muassa sellaisten riitojen osalta, joissa on kyse siitä, että yksi oikeudenkäynnin asianosaisista käyttää julkista valtaa, koska se käyttää yksityisten välisiin suhteisiin sovellettaviin yleisiin oikeussääntöihin nähden poikkeuksellisen laajaa valtaa (tuomio 15.2.2007, Lechouritou ym., C-292/05, EU:C:2007:102, 34 kohta).
- 36 Pääasian osalta on näin ollen määritettävä, onko sen taustalla Helleenien tasavallan toimia, jotka perustuvat julkisen vallan käyttöön.
- 37 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa, kyseinen osoitus julkisen vallan käytöstä johtuu sekä Helleenien tasavallan ja pääasiassa kyseessä olevien arvopapereiden haltijoiden välisen sopimussuhteen muutosten luonteesta ja muuttamistavoista että poikkeuksellisista olosuhteista, joissa kyseiset muutokset toteutettiin.
- 38 Se, että Kreikan lainsäätävä on antanut lain 4050/2012 ja ottanut kyseisen lain nojalla taannehtivasti käyttöön yhteistoimintalausekkeen, on nimittäin johtanut siihen, että kyseiset arvopaperit on korvattu uusilla arvopapereilla, joiden nimellisarvo on selvästi alempi. Tällaisesta arvopapereiden vaihtamisesta uusiin ei ollut määrätty alkuperäisissä lainaehdoissa eikä Kreikan lainsäädännössä, joka oli voimassa silloin, kun arvopaperit, joihin mainittuja lainaehtoja sovellettiin, laskettiin liikkeeseen.
- 39 Tällä yhteistoimintalausekkeen taannehtivalla käyttöön otolla Helleenien tasavalta on voinut muuttaa huomattavasti mainittuja arvopapereita koskevia rahoitusehtoja kaikkien kyseisten arvopapereiden haltijoiden osalta, myös sellaisten arvopapereiden haltijoiden osalta, jotka olisivat halunneet vastustaa muutosta.

- 40 Tällainen ennennäkemätön turvautuminen yhteistoimintalausekkeen taannehtivaan käyttöönottoon ja siitä seurannut mainittujen rahoitusehtojen muuttaminen sijoittuvat vakavaan taloudelliseen kriisiin liittyviin asiayhteyteen ja poikkeusolosuhteisiin. Ne saneli muun muassa tarve järjestää ministeriöiden välisen tukimekanismin yhteydessä Kreikan valtionvelka uudelleen ja estää vaara velan uudelleenjärjestelysuunnitelman epäonnistumisesta, jotta kyseinen valtio ei joutuisi maksukyvyttömäksi ja jotta euroalueen rahoitusvakuus varmistettaisiin. Euroalueen valtionpäämiehet tai hallitusten päämiehet vahvistivat 21.7. ja 26.10.2011 antamallaan julistuksilla, että siltä osin kuin oli kyse yksityisen sektorin osallistumisesta, Helleenien tasavallan tilanne edellytti poikkeuksellista ratkaisua.
- 41 Kyseisen tilanteen poikkeuksellisuus ilmenee myös siitä, että EVM-sopimuksen 12 artiklan 3 kohdan mukaan kaikkiin uusiin euroalueen valtion joukkovelkakirjoihin, joiden laina-aika on pitempi kuin yksi vuosi, sisällytetään 1.1.2013 alkaen yhteistoimintalausekkeet tavalla, jolla varmistetaan, että niiden oikeusvaikutus on samanlainen.
- 42 Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon niiden olojen ja olosuhteiden poikkeuksellisuus, joissa on annettu laki 4050/2012, jonka nojalla pääasiassa kyseessä olevien valtion joukkovelkakirjojen alkuperäisiä lainaehtoja on yksipuolisesti ja taannehtivasti muutettu ottamalla käyttöön yhteistoimintalauseke, ja kyseisellä lailla tavoiteltu yleistä etua koskeva tavoite, pääasian taustalla on julkisen vallan käyttäminen ja pääasia perustuu toimiin, joita Kreikan valtio on kyseistä julkista valtaa käyttäessään toteuttanut, joten kyseistä asiaa ei voida pitää asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna siviili- ja kauppaoikeudellisena asiana.
- 43 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että pääasian kaltainen riita-asia, jossa on kyse kanteesta, jonka on nostanut jäsenvaltion liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja hankkinut luonnollinen henkilö kyseistä jäsenvaltiota vastaan ja jolla riitautetaan mainittujen joukkovelkakirjojen sellainen vaihtaminen vähempiarvoisiin joukkovelkakirjoihin, johon kyseinen luonnollinen henkilö on velvoitettu sellaisen lain nojalla, jonka kansallinen lainsäätäjät on antanut poikkeuksellisissa olosuhteissa ja jonka mukaan kyseisiä ehtoja on yksipuolisesti ja taannehtivasti muutettu sisällyttämällä niihin yhteistoimintalauseke, jonka nojalla joukkovelkakirjojen haltijoiden enemmistö voi pakottaa tällaisen vaihdon vähemmistölle, ei koske asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua siviili- ja kauppaoikeudellista asiaa.

Oikeudenkäyntikulut

- 44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että pääasian kaltainen riita-asia, jossa on kyse kanteesta, jonka on nostanut jäsenvaltion liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja hankkinut luonnollinen henkilö kyseistä jäsenvaltiota vastaan ja jolla riitautetaan mainittujen joukkovelkakirjojen sellainen vaihtaminen vähempiarvoisiin joukkovelkakirjoihin, johon kyseinen luonnollinen henkilö on velvoitettu sellaisen lain nojalla, jonka kansallinen lainsäätäjät on antanut poikkeuksellisissa olosuhteissa ja jonka mukaan kyseisiä ehtoja on yksipuolisesti ja taannehtivasti muutettu sisällyttämällä niihin yhteistoimintalauseke, jonka nojalla

joukkovelkakirjojen haltijoiden enemmistö voi pakottaa tällaisen vaihdon vähemmistölle, ei koske asetuksen N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua siviili- ja kauppaoikeudellista asiaa.

Allekirjoitukset